

amdg.eu/hkvrpp
zimski sem. 16./17.
srijedom 16:45-18:20

Mojsije – osloboditelj i zakonodavac, sluga Božji

Izl – Pnz

Mojsijevo zvanje (Izl 3,1–4,17)

- ❑ 2x “Mojsije” – obraćenje, zvanje (3,4)
- ❑ שלח *šālah* poslati – הלך *hālak* ići (v10)
- ❑ 1. naznaka nevolje (v7.9);
 - Jad, muka (v7), vapaj (v9)
- ❑ 2. nalog (v10): Izvedi narod moj!
- ❑ 3. prigovor
- ❑ 4. obećanje (v12): Ja ću biti s tobom
- ❑ 5. znak potpore (4,2-4.6s.9)
 - Štap/zmija (2-4), ruka (6s), voda/krv (9)
- ❑ 3 objekta prigovora (3,11.13;4,1)
 - Mojsije – Bog – narod

Tajanstveni sugovornik

- “glasnik Jahvin” (Izl 3,2) – יהוה (4) – “Bog” *Elohim* (4)
Abraham, Izak, Jakov i (v6)?
 - Amram (6,20)
- יהוה = “Ja sam koji jesam” (3,14)
 - “Bit ću, tko god da ću biti”
= uzvišenost, sloboda
 - = “Skini obuću!” (3,5)
 - Spomen za naraštaje (3,15)
 - Milostiv kome sam milostiv (33,19b)
- עמי ‘*amî* moj narod (3,7.10)
- ירד *jarad* sići (3,8)

Božja pedagogija

□ pet Mojsijevih poteškoća

■ od krize identiteta (3,11; 4,10)

□ Tko sam ja? (3,11)

□ Težak na jeziku (4,10)

■ do izvlačenja (Izl 4,13)

□ Šalji koga hoćeš...? (4,13)

– “Ne bi li ipak netko drugi...?”

□ pedagoški postupak

■ dugačak i otvoren razgovor (3,1-4,17)

■ Bog sama sebe očituje (3,14)

■ ne skriva osjećaje (4,14)

□ ljutnja

Slika Izlaska (Izl 14)

- **Vjera, steći pouzdanje**
(אמן Izl 14,31 usp. Post 15,6)
 - Tko? U koga? (14,31)
- **Zajednica, narod**
- **u Boga i Mojsija (usp. 4,1)**
 - Stanje u 14,10:
- **Velik strah (ירא), krik (צעק 14,10)**
 - Izopačenje u 11s?
- **Napad na Mojsija (11s)**
 - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
 - Bolje robovanje – kajinovsko lutanje (12)

Precizna pedagogija

- Mojsijev postupak u 14,13:
 - “Ne bojte se!” (ירא)
 - – korijen problema iz v10 (ירא)
 - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
 - → “pobojali se יהוה (ירא)” (31)
 - Strah Božji, vrhovni autoritet
 - יָשַׁע *jāša’* spasiti – usred voda
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2 + 14,13.30; 15,2:
 - “Gledajte *spasenje!*” (HB 14,13)
 - יהוה je *spasio* Izraela (v30 KS i Š.: “izbavi”)
 - “Postao mi je *spasenje*” (15,2 KS: “izbavitelj”, Š.: “spasitelj”)
- Čiji krik צַעַק u v15?
 - “Što *vičeš* k meni!”
 - Mojsije Bogu (HB, LXX, Vg i Š., usp. narod צַעַק v10)

Deset zapovijedi – δεκα λογοι (Izl 34,28 Pnz 10,4)

Sadržaj i kontekst

Aktualan sadržaj

- ❑ *Prva zapovijed koja navodi svrhu (usp. Ef 6,2) u Izl 20,12?*
- **Poštuj svoga oca i svoju majku!**
(אב 'ab, אמ 'em Izl 20,12; Pnz 5,16)
 - ❑ *Za koga Dan počinka u Izl 20,10?*
- **Ne radi ni ti, ni tvoj sin i ni tvoja kći!**
(בת ben, בן bat Izl 20,10; Pnz 5,14)
 - ❑ *Božja revnost u Izl 20,5?*
- **“brinem se za krivnju otaca i kod sinova...”**
(Izl 20,5; Pnz 5,9)
 - פקד paqad “pobrinuti se”
 - ❑ = **OBITELJ**

Sugovornik Božji

- Izl 20,1-17 / Pnz 5,6-21
- Cjelovit dijaloški tekst (“Ti”)
 - Obećanje prije zapovijedi Izl 19,5s
- 5x “יהוה” tvoj Bog”
koji sam te izveo (Izl 20,2)
- Izl 20,5.7.10.12:
 - Bog revan, koji se brine za krivnju predaka i kod potomaka (v5)
 - Ime – ne isprazno izgovarati (v7)
 - pripada mu sedmi dan (v10)
 - onaj koji ti daje tlo pod nogama na kojem možeš dugo živjeti (v12)

Istovjetno u Izl 20 i Pnz 5

- **Utemeljenje: ja sam te izveo... Izl 20,2 / Pnz 5,6**
 - *Stoga nećeš imati drugih bogova*
 - *Zato ćeš čuvati život, brak, vlasništvo, istinu...*
 - **v3; v7:**
- **Zabrana drugih bogova**
 - **v5s; v9s:**
- **Zabrana klanjanja idolima i obrazloženje**
 - **v7; v11**
- **Čuvanje Božjeg imena**
 - **v13-15; v17-19**
- **Ne ubij, ne razaraj brak, ne kradi**

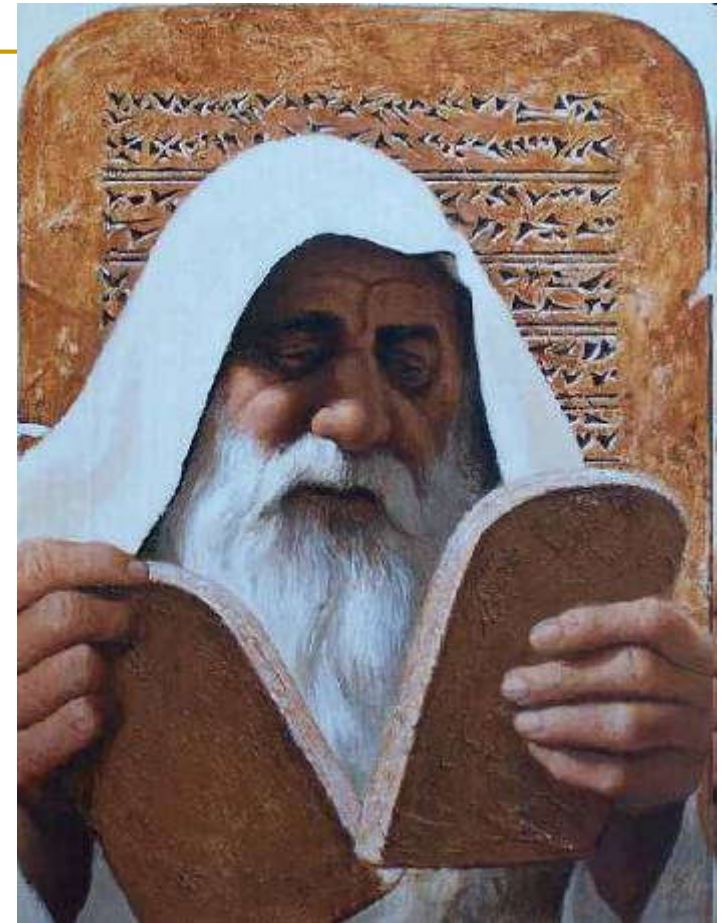
Razlike

- **Zašto Dan Gospodnji (Izl 20,11; Pnz 5,15)?**
 - Izl: počinak Božji, svetost
 - Pnz: izlazak + socijalna dimenzija:
 - “sam si bio sluga”
- **Tko govori u Izl 20,1; Pnz 5,1?**
- **Bog (Izl) ⇔ Mojsije (Pnz)**
- **Dodatak u Pnz 5,12.16?**
- **Mojsijeve riječi Izraelu:**
- **“Kao što ti je zapovjedio Jahve, Bog tvoj” (roditelji, subota)**
- **“ove riječi” 20,1 ⇔ 4,44**
- **תורה *tôrâ* Zakon (Pouka)**
- **Kada: Izl 19,1.16; Pnz 1,3?**
- **Izl: 3. mjesec – od Izlaska (19,1), 3. dan (v16)**
- **Pnz: 1. 11. 40.**
 - **Gdje: Izl 19,11.18.20.23; Pnz 4,46-49?**
- **Izl: brdo Sinaj**
- **Pnz: istočno od Jordana, u dolini**

Poslušán do smrti

- Posljednja zapovijed u Pnz **32,50**
- “Umri”
 - Nakon dovršena posla (2x “sve” v45)
 - Riječi, zajednica
- Prije: “uspni se i pogledaj!” (v49)
 - po kojem uzoru treba umrijeti (v50)
- brat (v50) – za kojega je molio (9,20)
- Mojsije ozbiljno shvaća usp. c33
 - Čuje posljednje riječi Božje (34,4)
 - Izvršava zapovijed u 34,5:
- Umire (34,5 – “sluga Gospodnji”)
 - Tko ga je pokopao 34,6?
- “on” = Bog?

- Koliko godina doživio (34,7)?
- 120 godina (34,7 usp. Post 6,3) – puna mjera

“Proslavljeni” Mojsije

- Kriterij Mojsije (Mk 1,44):
- Isus: “što je Mojsije propisao”
 - U razgovoru s Mojsijem i Ilijom
- Isus potvrđuje Zakon i Proroke (Mt 17,3; Mk 9,4; Lk 9,30 usp. Izl 34; 1 Kr 19)
 - Izlazak (Lk 9,31) i Izabranje (9,35)
 - Reakcije učenika (Mk 9,5; Mt 17,4; Lk 28,33):
- Strah (φόβος Mk 9,5; Mt 17,6; Lk 9,34)
- “Dobro nam je” (καλόν Mk 9,5; Mt 17,4; Lk 9,33)
 - Usp. Lk 24,37.41: strah, radost

Die Verkündigung Jesu.
Ich bin es heute, nach der Schrift (aus) dem Buch der Propheten, und ich bin es auch heute, nach dem Gesetz. Ich bin, wenn Moses selbst mit ihm, welche Worte er mit ihm. Die erlösten in Israel, und rufen vor dem Thron, sodass er (I) zu Christus. Was ist das, und die mit ihm waren, waren voll Freude.
Im Jahr 1840, S. 10-11.

Mojsije u NZ

- ❑ Znaju li učenici s kime Isus razgovara? (Mk 9,5; Mt 17,4)?
- “*sjenica Mojsiju i Iliji*”
 - ❑ Blagdan sjenica (usp. Lev 23,33-36.39-43)
 - spomen na Mojsija
 - ❑ Isus tumači svoj život prema Mojsiju (Lk 24,27.44):
- Počevši od *Mojsija*...
- Mora se ispuniti što je pisano u *Zakonu Mojsijevu*...
 - ❑ Pavao tumači Isusa prema Mojsiju (Fil 2,8)
- poslušan do smrti na križu (Fil 2,8)

